

OCHRANA A REGENERACE KULTURNÍCH HODNOT V ÚZEMÍ

MPR_ORKH - cyklus přednášek pro podzimní semestr 2009-10

pedagog předmětu: Ing. Arch. Lea Vojtová, Ph.D., MU ESF KRES

- 1. 21. 9. 2009** **L**
Význam zachování, presentace a možnosti zhodnocení a nového využití kulturního dědictví
/pochopení významu a potřeby vztahu ke kulturním hodnotám, základní informace o památkové péči a současných možnostech využití kulturního dědictví/
- 2. 28. 9. 2009 – státní svátek** **S**
- 3. 5. 10. 2009** **L**
Architektonické a urbanistické dědictví ČR v evropských souvislostech
/průřez významnými slohovými etapami architektonické a urbanistické tvorby s přehledem nejvýznamnějších evropských staveb a jejich autorů/; presentace ukázek nejvýznamnějších staveb
- 4. 12. 10. 2009** **S**
Charakteristika druhové skladby architektonického a urbanistického dědictví
/charakteristické druhy staveb s presentací nejvýznamnějších ukázek objektů v ČR/
- 5. 19. 10. 2009** **L**
Význam památky v historii a struktuře města /příklad vývoje města Brna/
/vývojové fáze objektu ve vztahu k dějinným událostem, přetváření výrazu objektu a funkční změny, současné využití hradu Špilberk a hradního kopce/; presentace postupu novodobé rekonstrukce objektu/
Předpoklad exkurze na hrad Špilberk, ve 12.45 hod.
- 6. 26. 10. 2009** **S**
Mezinárodní instituce, dokumenty a formy ochrany kulturního dědictví, světové kulturní dědictví
/průřez mezinárodními dokumenty týkajícími se ochrany kulturních statků; Seznam světového kulturního dědictví a charakteristika objektů v ČR, které se staly jeho součástí/; presentace s ukázkami lokalit
Předpoklad exkurze do vily Tugendhat – Brno, Černá pole, ve 14.00 hod.
- 7. 2. 11. 2009** **L**
Současná péče o kulturní hodnoty a památky, legislativní zajištění
/přehled legislativou týkající se oblasti památkové péče, související předpisy, vyhlášky a úmluvy podporující, orgány a organizace státní památkové péče v ČR/

- 8. 9. 11. 2009** *Formy ochrany historických sídel a jejich částí* **S**
/význam a vývoj ochrany historických měst, koncepce a proces plošné ochrany, dokumenty, mezinárodní úmluvy, tvorba regulativů a hlavní zásady pro regeneraci ochranu/; presentace s ukázkami
- 9. 16. 11. 2009** *Koncepce zásahu do ploch v zastavěném území*, /rizika ohrožující zachování kulturních hodnot, nástroje a regulativy, prostředky pozitivního vývoje zachování K.H./; presentace s ukázkami vhodných a nevhodných zásahů **L**
- 10.23. 11. 2009** *Problematika kulturních hodnot ve venkovském prostředí* **S**
/kulturní hodnoty ve venkovském prostoru, druhová skladba, rozvojové možnosti a zásady pro zachování kulturních hodnot na komunální úrovni/ presentace s ukázkami
- 11.30. 11. 2009** *Kulturní hodnoty v krajině, obraz krajiny a změny krajinného rázu* **L**
/výklad pojmů, vývojová stadia krajiny, současná krajina a prvky krajinného rázu, limity využití území, zásahy ovlivňující krajinný ráz, ochrana krajiny a krajinného rázu/ presentace s ukázkami vhodných a nevhodných zásahů
- 12. 7. 12. 2009** *Koncepce obnovy památky a historických struktur* **S**
/postupy, metody, nové funkční využití, projektová dokumentace obnovy a rekonstrukce/
Konstrukce, materiály a technologie v návrhu a realizaci obnovy
/přehled konstrukčního a materiálového řešení objektů v jednotlivých slohových obdobích, současné názory na použití materiálů při obnově a rekonstrukci objektů historického kulturního dědictví/
- 13. 14. 12. 2009** *Kulturní prostředí, génius loci, autenticita prostředí* **L**
/komentované příklady zachování, revitalizace, respektive porušení autentického prostředí/

Poznámka: uvedené exkurze budou upřesněny podle dohody s vlastníkem nebo provozovatelem objektu. Studenti budou včas informováni na předchozí přednášce a v organizačních pokynech předmětu.

Další možné exkurze:

objekt „Letohrádku Mitrovských“, Brno, ul. Výstavní

exkurze s tematikou dostavby proluk v historické zástavbě města Brna.

exkurze do vily Stiassny, architekt Ernst Wiesner (1927-29), Brno, Hroznová 14

V seminární výuce budou zadávány úkoly s vazbou na přednášená témata a exkurze.

Hlavním úkolem bude zpracování seminární práce, která se bude týkat koncepce využití historického objektu z pohledu kulturního managementu. Téma si každý student zvolí podle individuálního zájmu, dostupných podkladů a svých možností.

Tématický průběh seminářů:

1.-2. týden semestru bude věnován výběru zadání seminární práce, shromáždění podkladů.

Souběžně bude probíhat studium materiálů týkajících se probíraných témat.

3. a 4. týden – zahájení zpracování a konzultace seminárních prací,

5. týden – návštěva NKP Špilberk s výkladem postupu novodobé rekonstrukce, nového funkčního využití a zapojení objektu do společenských a kulturních aktivit města Brna.
 - zpracování a konzultace rozpracovaných seminárních prací,
 - doplnění přednášené tematiky studiem doporučené literatury,
 - studium mezinárodních dokumentů a úmluv o ochraně kulturního dědictví
6. týden - exkurze do vily Tugendhat nebo jiného historicky cenného objektu.
7. týden – studium legislativních materiálů zabývajících se ochranou památek a kulturních hodnot. Dle zájmu studentů je možno navštívit pracoviště NPÚ v Brně a při výkladu se seznámit s organizací zajišťující odbornou činnost památkové péče v JMK.
- 8.-12. týden budou probíhat v době seminářů presentace zpracovaných seminárních prací
13. týden proběhne závěrečné zhodnocení výuky a následně prověření znalostí testem.

Seminární práce:

Seminární práce je zaměřena na problematiku poznání a prezentaci kulturních hodnot v individuálně zvoleném území.

Téma práce a obecná charakteristika:

1. Seznamte se s charakterem kulturních hodnot v území, regionu který znáte nebo naopak chcete poznat a představit ostatním

- vyhledejte a pokud možno navštivte nejvýznamnější kulturní památky tohoto místa, města, regionu
- vytvořte dle získaných informací poznávací trasu, umožňující seznámení s kulturními hodnotami v lokalitě, v urbanizovaném území a v krajině
- zvolte si území a objekt, který je kulturní památkou, objektem místních tradic, případně zajímavou novostavbou vytvářející novou hodnotu místa nebo naopak narušující kvalitu území
- proveďte hodnocení kulturních hodnot prostředí, využití a zhodnocení objektu /můžete použít obecná kritéria hodnocení, doplněná o specifické poznatky vyplývající ze zvolené lokality a objektu/
- seznamte se systémem ochrany památek v ČR nebo v jiném státě podle Vašeho zájmu. Proveďte srovnání s platnou legislativou v ČR.
- seznamte se podrobněji s problematikou financování oprav, dotačními tituly pro obnovu kulturních památek

2. Vypracujte esej na téma ochrana památek v ČR a v evropském prostoru

3. Uspořádejte exkurzi na předem zvolené téma pro studenty seminární skupiny. Téma: slavné brněnské vily, Brno v období secese a podobně

4. Zhodnot'te management objektu, expozice, presentace památky

Presentace seminární práce na semináři

Presentace zpracované seminární práce bude provedena v rámci semináře od 8. do 12.týdne výuky. Účast studentů na prezentacích je stanovena jako povinná.

Presentace tématu bude zpracována v programu Power Point, rozsah 10 minut.

Pro studenty studující dočasně v zahraničí je sestaven individuální studijní program.

Hodnocení seminární práce

Kvalitně zpracovaná, konzultovaná, odevzdaná a prezentovaná seminární práce	15 bodů
Dtto bez presentace	10 bodů
Účast /neúčast/ na prezentacích	2/-2/ body

Bodové hodnocení seminární práce se započítává do celkového hodnocení znalostí předmětu.

Témata prací je třeba nahlásit vyučujícímu. Je možné se domluvit na individuálním zpracování, případně je možné seminární práci nahradit organizací odborné exkurze pro zájemce seminární skupiny.

Seminární práce bude zpracována formou odborné informace pro veřejnost, je možno zvolit formu článku do odborného časopisu, webových stránek, odborné přednášky s ukázkami příkladů zachování, případně devastace kulturních hodnot.

Způsob zpracování a presentace úkolu: /platí pro obě témata/

Práce bude zpracována na PC, textová část s fotografiemi, elaborát bude možno prezentovat v seminářích v druhé polovině semestru. Odevzdání bude předcházet konzultace rozpracovaného úkolu v době semináře.

Práci je možno předat na CD.

Analogový výstup bude vytištěn na formátu A4 nebo A3 na výšku. V záhlaví bude název VŠ a fakulty, ročník, obor studia, semestr a název předmětu. V zápatí bude zvolené téma práce, datum a jméno zpracovatele.

Rozsah práce minimálně 8 A4 stran textu, ilustrační přílohy + foto v příloze.

Zpracování, presentace a odevzdání seminární práce je nutnou podmínkou pro přihlášení ke zkoušce.

Podklady pro zpracování:

Výběr objektu (lokality), analýza a hodnocení lokality bude vycházet z vlastního průzkumu, pochopení místa a ověření v literatuře nebo veřejně přístupných médiích.

Literatura pro lokality z Brna:

1. Kuča, K. *Brno – Vývoj města, předměstí a připojených vesnic*. Praha-Brno: BASET, 2000.
2. Kuča, K. *Památky Brna*. Brno: Nimb, 1991
3. Dřimal, J., Peša, V. a kol. *Dějiny města Brna díl I,II*
4. Day, Ch. *Duch a místo*. Brno: ERA, 2004
5. Gehl, J. *Život mezi budovami*. Nadace Partnerství, 2000
6. K. Madden; *Utváření města*. Nadace Partnerství, 2002
7. Bílek J.; *Brněnské kostely*. Brno: vlastní náklad, 2000
8. Samek, B. *Umělecké památky Moravy a Slezska*. Praha: ACADEMIA, 1994
9. Kuča, K. *Památky Brna*. Brno: Odbor kultury města Brna, 1991
Trčka M. *Hrady a zámky* mapa 1: 500 000, Česká republika. České Budějovice: ATIKA a Geodézie ČS a.s., 2002
10. Herout, J. *Slabikář návštěvníků památek*. Středisko státní pam. péče a ochrany přírody střeďočeského kraje, 1978

Další publikace dle vlastního výběru

Září 2009, Vyučující: Ing. arch. Lea Vojtová, Ph.D